

Interview met Joke Harlaar, voorzitter van het ib-platform, over schoolmissers

Kijken naar wat er wel kan

Thuiszitters is de benaming voor alle kinderen die meer dan 16 uur per maand verzuimen. Het samenwerkingsverband wil, samen met de vier gemeenten, een bredere blik op thuiszitters en gebruikt daarom liever de term "schoolmissers". Bij schoolmissers hebben we het over alle kinderen die minder onderwijs volgen, geoorloofd en ongeoorloofd. Waarom dit zo is, kan verschillende redenen hebben. Maar wat blijft staan is dat deze kinderen, vaak ongewild, niet naar school gaan en geen of weinig contact hebben met leeftijdsgenoten. Reden dus om hier vanuit het samenwerkingsverband actie op te ondernemen.

Sinds dit schooljaar is Joke Harlaar, ib'er op basisschool De Rank en consultant SWV, gevraagd om het onderwerp schoolmissers op te pakken. In de twee dagen die ze hiervoor heeft, probeert ze de schoolmissers in kaart te brengen en ondersteunt ze scholen bij het zoeken naar mogelijkheden voor deze kinderen. In dit interview vertelt ze hier meer over.

Joke Harlaar

Wat doe je om de schoolmissers in kaart te brengen?
"Ik monitor het verzuim en kijk daarvoor vooral in de verzuimmodule van Indigo, want daar werken we mee binnen het samenwerkingsverband. Scholen melden kinderen daarin aan als ze langdurig afwezig zijn. Ze moeten ook een plan maken voor deze kinderen en dat in Indigo zetten. Ik volg dit en neem contact op met een school als ik merk dat er geen verbetering in zit."

Ik ken vooral de term thuiszitters. Is dat hetzelfde als schoolmissers? En wat zijn schoolmissers precies?
"Thuiszitters is de benaming voor alle kinderen die meer dan 16 uur per maand verzuimen. Het samenwerkingsverband wil, samen met de vier gemeenten, een bredere blik

op thuiszitters en gebruikt daarom liever de term schoolmissers. Bij schoolmissers hebben we het over alle kinderen die minder onderwijs volgen, geoorloofd en ongeoorloofd. De oorzaken hiervoor zijn divers, het kan gaan om overbelasting, angst, ziekte, of gewoon omdat de ouder een kind thuis houdt. Vaak komt het door gedrag. Kinderen die moeite hebben met prikkelverwerking en zich daarom moeilijk kunnen handhaven in een groep. Wat verder opvalt is dat je bij veel schoolmissers thuisproblematiek ziet."

Er is dus niet één schoolmisser. Is het wel zo dat sommige kinderen eerder weer terug naar school gaan dan anderen?
"Ja, sommige kinderen zijn nog heel goed te bereiken.

Dat zijn kinderen die vaak ziek gemeld worden. Als je daar preventief gesprekken met ouders over voert, zie je wel een verschil. Alleen, die gesprekken vinden niet altijd plaats of vinden niet snel genoeg plaats."

Wat betekent het voor een school om een schoolmisser te hebben? Kost het veel tijd?

"De leerling is er niet, dus je zou zeggen dat je er juist minder werk aan hebt. Maar je bent verantwoordelijk voor een leerling, dus moet je een OT organiseren en een plan maken. Maar wat het vooral complex maakt, is dat er bij schoolmissers vaak veel mensen betrokken zijn; ouders, de orthopedagoog, en soms het wijkteam en jeugdzorg. Als school moet je zorgen dat je al die mensen om tafel krijgt om heldere doelen te stellen en perspectieven te schrijven. Dat is best ingewikkeld."

Wat is belangrijk bij het stellen van die doelen?

"Het is vooral belangrijk dat je niet te veel wilt. Vaak zijn de stappen te groot. Scholen willen bijvoorbeeld al snel dat een kind weer helemaal naar school komt. Maar voor sommige kinderen is het beter om eerst een paar uur naar school te komen, of halve dagen."

En dat kan?

"Je kunt onderwijstijdverkorting aanvragen. Niet zomaar natuurlijk, en dat vraagt best wat van een school en een bestuur want je moet bij allerlei instanties zaken vastleggen. Maar het kan wel."

Weten scholen wel wat er allemaal kan?

"Er kan veel als je buiten de vaste patronen gaat denken. Meer dan scholen denken. Ik ben heel erg van het omdenken en kijk vooral naar wat er nog wel kan en hoe dat kan."

Kun je daar een voorbeeld van geven?

"Wij hadden een leerling op school die steeds ruzie had op het schoolplein. Toen ik met hem in gesprek ging, bleek dat hij zich gewoon niet oké voelde op het schoolplein met allemaal kinderen die iets van hem wilden. We hebben toen samen met hem

besloten dat hij een rol kreeg op het kleuterplein als toezichthouder, met een speciaal jasje aan. Sindsdien is het een hele gelukkige leerling met een duidelijke taak."

Soms is het dus eenvoudiger dan je denkt?

"Ja, soms wel. Maar vaak ook niet natuurlijk, vooral als een kind al een jaar of langer thuis zit. Dan worden het complexe trajecten. Dan moet je ook open kunnen staan voor hulp. Zo ken ik een situatie waarbij een medewerker van Parlan in de klas kwam kijken naar een leerling en daarna in gesprek ging met de leerkracht over de beste aanpak. Daarvoor moet je je als leerkracht kwetsbaar durven opstellen. Maar als je dat doet en echt van elkaar wil leren, dan kan er veel lukken."

En als een kind, na een tijd thuis, weer naar school gaat. Wat is dan belangrijk?

"Hele heldere verwachtingen, voor de leerling, de ouders, maar ook voor de school. En spreek die naar elkaar uit. Focus op kleine stapjes. Op dingen waarvan je zeker weet dat ze gaan lukken. En ten slotte is het belangrijk om regelmatig te bespreken hoe het gaat. Wat maakt dat het lukt, of waardoor is iets niet gelukt? Je kan een schoolmisser worden omdat het een paar keer niet gelukt is. Probeer daarom te zorgen voor succeservaringen en dat kan het beste als je kleine stapjes neemt."

'Als een kind al een jaar of langer thuis zit. Dan worden het complexe trajecten'

'Er kan veel als je buiten de vaste patronen gaat denken'